

D E P L A T E

Tijdschrift van de Oostendse Heemkundige Kring, v.z.w.
"De Plate"

Verantwoordelijke uitgever : O. VILAIN
Rogierlaan, 38
8400 OOSTENDE

4de jaargang, nr. 1, oktober 1974

U I T N O D I G I N G

Het Bestuur van de Heemkundige kring "De Plate" heeft de eer en het genoegen U uit te nodigen op de eerste voordracht van het nieuwe jaar die zal doorgaan op

dinsdag 29 oktober 1974

te 20U30 in de lokalen van de V.V.F. Oostende, Kan.Colensstraat, 6 te Oostende.

Het onderwerp : DE HAVEN VAN OOSTENDE

De spreker : de Heer Fernand Gevaert

Ons geacht medelid de heer GEVAERT is een hoger bediende bij de Regie voor Maritiem Transport. Uit hoofde van zijn functie is hij altijd nauw verbonden geweest met problemen die betrekking hebben op de scheepsbouw en de haven werken van onze stad. De haven van Oostende is zijn Hobby. Als een zeer actief bestuurslid van onze zustervereniging "Ter Ceure" publiceerde hij "Vijf kwart eeuw Male". Hij levert regelmatig een bijdrage aan het personeelsblad van de R.M.T "De Schuttevaar" over de haven van Oostende, artikels over de "Kanaaldienst" in het marinetijdschrift "Neptunus" en gaf als molenkenner twee brochures uit over de water-penwindmolens in Westvlaanderen.

Aan de hand van een reeks kaarten zal hij ons een historisch overzicht geven van het ontstaan van de haven, waarna hij zal spreken over het ontstaan van de huidige Geul, het beleg, de historische Polders, het Napoleaans- en het Hollandse tijdperk om te eindigen met de uitbouw tot de moderne snelverkeerhaven die Oostende nu is. Om meer te weten over onze haven moogt U deze voordracht zeker niet missen.

Zoals altijd is de toegang kosteloos en vrij en zijn ook de niet leden van harte welkom.

In memoriam Ernest De Taeye, 1ste Hoofdman van "De Plate"

Bijkrede door O. Vilain, Onder-Hoofdman, op 30 mei
uitgesproken

De loopbaan van militair die Ernest De Taeye gekozen had was niet dit om te vernielen, maar om te verdedigen en om te beschermen. Gans zijn leven is gekenmerkt geweest door het beschermen van wat

.../...

.../...

voor ons een grote waarde heeft, zoals de kunst en het heemkundig bezit. Wanneer anderen reeds in het zicht van hun levensavond de moed niet meer kunnen opbrengen om aan een grote taak te beginnen, zo besloot hij 20 jaar geleden, wanneer hij reeds 64 as, te Oostende de heemkundige kring "De Plate" op te richten. Samen met zijn goede vriend Ary Sleeks was hij tot het besluit gekomen dat er toch iets moest gedaan worden om de geschiedenis van het dagelijks leven, dat men de heemkunde noemt, te Oostende op vastere grondvesten te zetten.

Hij kon het immers niet gedogen dat heel wat zaken die hij goedkende binnen enkele jaren als afdwarrelende bladen van een boom totaal zouden verloren gaan. Daarom wilde hij ze opvangen om ze voor de toekomst te beschermen en te bewaren. Hierdoor is "De Plate" zijn levenswerk geworden en wanneer wij hem verleden jaar vierden ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van het Museum van "De Plate", waarvoor hij dag aan dag gewrocht had, dan wisten wij maar al te best wat wij aan de Hoofdman te danken hadden. Doch tevens bemerkten wij hoe vermoeid hij werd van al die inspanningen, maar toch wilde hij niet versagen. Zelfs wanneer hij in de laatste maanden zwaar ziek werd, was zijn grootste bekommernis nog steeds wat er in "De Plate" gebeurde. Zo zijn wij heden ontroerd, bij het aanschouwen van de eerstvolgende uitnodiging tot de bestuursvergadering van juni a.s., die hij zelf nog met de vaste hand ondertekend heeft.

Zeer graag had hij nog in november van dit jaar het 20-jarig bestaan van de heemkundige kring "De Plate" willen meevieren. Dit heeft helaas niet meer mogen zijn en wij betreuren het van ganser harte, want in het nationaal jaar van de folklore, tot dewelke 1974 uitgeroepen werd, kon men het als een bekroning bestempelen voor de vele onbaatzuchtige werkers op gebied van lokale heemkunde, tot dewelke hoofdman De Taeye behoorde.

De laatste maal dat ik hem thuis opzocht, vandaag juist twee weken geleden, hield hij mijn hand bij wijze van afscheid nog krachtig vast en zegde bijna pathetisch, alsof hij een mondeling testament wilde meegeven: "Houd De Plate hoog!". In deze enkele woorden was zijn laatste wens uitgedrukt die wij nooit mogen vergeten.

"Het is een hulde zonder restrictie aan De Taeye" zo begon James Ensor een kleine toespraak op 17 mei 1939 en hij eindigde met de mooie zin "Laat ons, groot en klein, diep buigen om De Taeye te begroeten, onze grote militant".

Het is de innige wens van het bestuur en alle leden van "De Plate" dat Hoofdman De Taeye als dé militant van kunst en heemkunde een welverdiende rust moge genieten en dat zijn naam als een goed mens en eerste Hoofdman van "De Plate" verder mag geëerd blijven.

.../...

AAN ALLE LEDEN

Het leven is soms raar. Er gebeuren soms zaken in enkele maanden die men één enkel jaar terug nooit zou vermoed hebben.

"De Plate" heeft mij aldus tot haar nieuwe Hoofdman verkozen in opvolging van onze zeer betreurde Hoofdman Ernest De Taeye. Steeds heb ik deze eerlijke en kranige vriend van de Oostendse folklore in de ruimste zin van de betekenis bewonderd. Hoeveel uren heeft hij niet aan zijn Heemkring en het Museum besteed ?

Daarom is het volgens mij oprecht geen gemakkelijke taak om een persoon als Ernest De Taeye op te volgen. Maar gelet op het aandringen van de werkzame bestuursleden en de ongeschreven verklaring door het Bestuur bevestigd alsdat het de geheime wens van Ernest De Taeye was dat ik hem ooit zou vervangen, heb ik dit mandaat aanvaard.

Ik ben er mij wel degelijk van bewust dat zoals in de meeste verenigingen, alles ook niet van een leien dakje zal lopen, maar ik weet dat ik op het huidig Bestuur kan rekenen en ieder van hen zich onverdroten verder aan het werk heeft gezet om "De Plate" in verdere glorie uit te bouwen. Dit zijn we ten andere verplicht aan de stichters van "De Plate" : Ary Sleeks en Ernest De Taeye. Daarom doe ik dan ook een warme oproep tot een verruimde eensgezindheid, zowel binnen als buiten het Bestuur.

Leve "De Plate" ! Leve Oostende !

De Hoofdman

AUGUST VAN ISEGHEM HOOFDMAN VAN "DE PLATE"

Toen de Raad van Beheer van "De Plate" op 13 juni voor het eerst na het afsterven van Hoofdman De Taeye bijeenkwam, was het eerste dringend besluit dat genomen werd door de aanwezige leden om statutair een nieuwe Hoofdman te verkiezen.

De keus viel unaniem op August Van Iseghem, die sinds vele jaren lid van onze Heemkundige Kring en tevens vele jaren in het Bestuur netelde.

"De Plate" acht zich echt gelukkig met deze keus. August is een ras-echte Oostendenaar (zijn naam is direkt verbonden met al de beroemde Van Iseghems die Oostende in de loop der jaren kende) en hij heeft zich persoonlijk, ook in de moeilijke jaren die ons Kring kende, steeds onbaatzuchtig ten dienste van "De Plate" gesteld. Talrijke voorwerpen werden in de jongste jaren door zijn bemiddeling aan ons Museum geschonken.

We feliciteren dan ook van ganser harte onze nieuwe Hoofdman en hopen dat hij vele jaren "De Plate" hoog mag houden, zoals dit de wens was van Ernest De Taeye.

HIER SPREEKT MEN OOSTENDS Nr 2

Een tweede speelplaat met Oostendse liedjes en sketches uit de vorige Oostendse revue kwam bij Decca van de pers. De speelplaat is bij alle platenwinkels te koop.

Winterprogramma 1974-1975

- 29 Oktober : Lezing "De Haven van Oostende" door Fernand Gevaert (V.V.F. -lokaal, Dr. Kan. Colensstraat, 6, om 20.30u.)
- 9 November : Viering 20-jarig bestaan van de Kring (zie verder in ons blad).
- 9 en 10 November : Fototentoonstelling "Oostende in het jaar van de Folklore " (inkomhall van het Feest- en Cultuurpaleis, Wapenplein).
- 26 November : Lezing "Oostendse Luchtvaartgeschiedenis in de Eerste Wereldoorlog" door Walter Major (V.V.F. lokaal, om 20.30 u.)
- 27 December : Oostendse kerst- en oudejaarsliedjes en -gedichten in een gezellig samenzijn met de V.V.F.-Afdeling Oostende en de Heemkring Ter Cuere van Bredene (V.V.F.-lokaal om 20 u.)
- 28 januari : Jaarlijkse statutaire vergadering en traditionele veiling (Conferentiezaal stadhuis om 20.30 u.)
- 25 februari : Lezing "Weersvoorspellingen nu" door Armand Pien (Toneelzaal, Feest- en cultuurpaleis, om 20 u.)
- 25 maart : Lezing "Het volksleven in onze Polders" door Magda Cafmeyer (V.V.F.-lokaal, om 20.30 u.)
- 29 april : Lezing en debat "De waterwerken rond Oostende" door Maurits Coornaert (V.V.F.-lokaal om 20.30 u.)
- 27 mei : Studie- en debatavond "De wijken van Oostende" gecoördineerd door Jan Dreesen (V.V.F.-lokaal, om 20.30 u.)
- juni : Uitstap naar de Fintele en de Broekagieën van de Noordpolder, gevolgd door een bezoek aan het museum van Bachten de Kupe.

VERGEET NIET :

van onmiddellijk in te tekenen op het belangrijk werk over onze kuststreek "OSTENDIANA II"

van zo spoedig uw deelname te laten kennen aan de viering van het 20-jarig bestaan van de Heemkundige Kring "De Plate", welke op 9 november gevierd wordt.

Schenkingen die in de loop van het seizoen 1973-1974
aan "De Plate" gedaan werden

+++++

1. Een collectie foto's (27 stuks) betreffende James Ensor en zijn tijd, geschonken door de heer de Saint Moulin van de Bank van Brussel.
2. Een vaandel en de pop van de Vereniging "De Lustige Zigomars" geschonken door de heer en mevrouw Jonckheere.
3. Het eerste vaandel van de veloclub "De Zeemeeuw" geschonken door de voorzitter en het bestuur van genoemde vereniging.
4. Een doopkleed uit 1890 geschonken door Mevrouw Marie-Helene Petit.
5. Een vaandel van de Vlaamse vereniging voor taal en vaderland geschonken door Mevrouw Marie-Therese Lefevre.
6. Twee vandenels en een doedelzak van de vereniging "De Oostendse Schotten" geschonken door de heer Gerard Loncke en de heren bestuursleden van genoemde vereniging.

Aankopen gedaan tijdens het seizoen
1973 - 1974

1. Verzameling brieven en documenten in verband met de Luchtvaart geschiedenis van Oostende.
2. Een verzameling van 74 borden van Oostendse Maatschappijen.

CULINAIRE FOLKLORE

L A B S K O U S

Labskous of lapkoes zoals het oorspronkelijk in de visserij gekend was, bestaat uit een mengsel van aardappelen, ajuin en vleesrestanten. Bij voorkeur werd dit laatste later vervangen door "Corned beef".

Oorspronkelijk was het een scheepsmenu uit de zeiltijd, waarbij restanten van het middagmaal, s'avonds werden opgediend. Aan de basis bestond het uit stukken fijngemaakt zoutvlees (soms vervangen door stukjes spek), aardappelen en ajuin. Het geheel werd door elkaar gemengd met enige laurierbladeren en wat vleesnat en opgewarmd. Peper en zout naar smaak. Waren er geen aardappelen meer beschikbaar dan werd er fijngeklopte scheepsbeschuit doorheen gemengd. Lapkoes is niet te verwarren met BLENDE KEUNS die uitsluitend uit aardappelen en ajuin bestaan. In deze laatste schotel ontbreken de keuns, dwz het vlees. Teneinde deze eertijds zeer bekende zeemansschotel niet volledig naar de folklore te verwijzen volgt hier een modernere bereidingswijze : Kook voor 4 tot 6 personen, 750 gr. geen al te vet pekervlees gaar en draai het door de vleesmolen. Kook 750gr aardappelen gaar, giet ze af en stamp ze tot moes. Snij 3 komkommers, twee maatjes-haringen en een halve rode beet in stukken. Bak in een pan fijngesneden ajuin, voeg er aardappelen en vlees bij en meng het geheel door elkaar, sla er twee spiegeleieren op en garneer met de stukken komkommer, haring, bieten en wat slablaadjes. J.B.DREESEN.

.../...

HET 20 JARIG BESTAAN VAN " DE PLATE "

De viering van het 20-jarig bestaan gaat door op 9 november a.s.
Het programma werd als volgt opgesteld :

- 9u30 Hulde van een delegatie aan het graf van wijlen Hoofdman E. De Taeye
- 10u30 Plechtige opening van de fototentoonstelling in het Feest- en Kultuurpaleis.
Uitreiking van de prijzen.
Huldebetoon aan wijlen Ary Sleeks en Ernest De Taeye
Receptie
- 13u Feestmaaltijd in het restaurant van het hotel Beau Site.

Deelname aan de feestmaaltijd

Alle leden worden dringend uitgenodigd aan de feestmaaltijd van het 20-jarig bestaan deel te nemen.
Een uitgelezen menu zal voor de prijs van 300 Fr opgediend worden.
De inschrijving gebeurt door storting van 300 Fr op rekening van Mevr. J. Valkenborg, hulp-penningmeester van "De Plate", Torhoutsteenweg, 45 - 8400 Oostende (P.C. nr. 000-852334-92).
Doe uw storting vóór 31 oktober a.s. !

Jef is TERUG

Bestuurslid Jef KLAUSING is, na twee jaar verblijf in Maleisië als visserij-expert, terug te Oostende. Vanaf de eerste week is hij "De Plate"-gelederen terug komen vervoegen.

NIEUW Bestuurslid

Ingevolge het overlijden van Hoofdman De Taeye was een plaats in het bestuur vrijgekomen. Volgens de regels van de statuten kan het bestuur deze plaats voorlopig laten innemen door een lid en dit tot de volgende algemene vergadering.
Het voorstel om Mevr. De Taeye, die zoveel jaren haar echtgenoot bij zijn folkloristische taken bijstond, in het bestuur op te nemen, werd met enthousiasme aanvaard. Mevr. De Taeye heeft het ambt van bestuurslid aanvaard en heeft reeds zoals het in het verleden reeds gebeurde, zich de zorgen van het onderhoud van het Museum aangetrokken.

LANGS DE OOSTENDSE KATEIEN

Verleden jaar verscheen een verzameling kleine Oostendse histories van de hand van onze Onder-Hoofdman O. Vilain onder de titel "Langs 't hard zand". Gelet op het succes dat dit boek bij vele Oostendenaars mocht kennen, heeft de auteur thans besloten een tweede bundel uit te geven.
Het komt op het einde van november van de pers en heeft nu als titel "Langs de Oostendse kateien". Méér dan 30 kleine Oostendse histories zullen ook deze maal veel Oostendenaars weten te boeien.

OSTENDIANA II

Geschied-, Familie- en Heemkundig Jaarboek
Oostende en Kuststreek

Uitgave : Vlaamse Vereniging voor Familiekunde
Afdeling Oostende-Veurne v.z.w.
in samenwerking met
Oostendse Heemkundige Kring "De Plate"

I N H O U D S T A F E L

A. OOSTENDE

J. COOPMAN

Oostendse huisnamen (1680-1705)

J. MERTENS

Het haardgeld te Oostende in 1533, haar inwoners en hun sociale stratificatie.

Y. MERTENS-DE LANGHE

De eerste reactie van Burgemeester Van Iseghem op de overdracht van de kazernes aan de Stad Oostende ten tijde van Napoleon (1810)

M. SEBRECHTS

De familie RYCKX (schilders te Brugge, Notarissen te Oostende)

K. JONCKHEERE

Mijn voorouders

E. VAN HAVERBEKE

De Kwartierstaten Louis MAJOR, staatsminister; Alfons ELLEBOUDT, stichter van De Zeewacht en Marcel MAES (+) lid V.V.F.-Oostende.

W. MAERVOET

De Pers te Oostende (1818-1914)

E. DE TAEYE (+)

De buskruitontploffing te Oostende (1826)

O. VILAIN

Moderne folklore te Oostende

R. HAGHEBAERT-E. VAN HAVERBEKE

De Kwartierstaat Karel Jonckheere

L. DANHIEUY

De uitdrijving van de publieke vrouwen te Oostende ten tijde van Napoleon

A. VIAENE

Bisschop Gillis de Baerdemakere en de oude Sint-Pieterskerk te Oostende

W. MAJOR

Het noodgeld te Oostende (1914-1918)

P. VANDEWALLE

Stene na het beleg van Oostende

B. KUSTSTREEK

R. BOTERBERGHE

De Stads- en Parochiegrenzen te Blankenberge

D. DEMOOR

De vissers te Blankenberge (1778)

V. MARGHEM

De eigenaars van onroerende goederen te Klemskerke ca. 1840

.../...

Datum van verschijnen : eind 1974

Prijs bij voorintekening

275 Fr over te schrijven op rek. AN-HYP nr. 750-9109554-54 of
rek. Bank van Brussel nr. 384-0051822-11 van "De Plate", Oostende.

Uiterste datum voorintekening 15 oktober 1974, na deze datum
wordt de prijs op 350 Fr gebracht.

De lijst der intekenaars wordt in het boek gepubliceerd.
Teken dus vandaag in !

De oplage is beperkt tot 500 genummerde exemplaren.

Oostendse Folklore

Tot voor een paar jaar kon men op de vensters van de volkse
herbergen rond de pas afgebroken Vismarkt het volgende lezen :

Mangé vos tartines ici

Manger vos tartines ici

Mangé vos tartine ici

Manger vos tartino ici

Mangez vos tartine ici

Mangé votre tartines ici

Manger votre tartines ici

In de verschillende variaties was soms ook spraak van casse-
croute en casse-croutes in plaats van tartines.

Nu nog kan men lezen op een herberg met zicht op de Groentemarkt :
Ici Televition - Hier Televitie.

Een van de strafste was in dertijd te zien in de omgeving van
Oostende, langs de baan naar Torhout.

Daar had een onbeholpen hand, in schrijffletters, het volgende
uithangbord geschilderd :

"Au repot des ciclests".

Nu heet dat herbergske : "Ma bicoque".

R. VERBANCK

Bredene

DE BROEDERS VAN LIEFDE EN OOSTENDE

=====

In 1950 verlieten de laatste Broeders van Liefde Oostende, nadat de leden van deze Congregatie gedurende meer dan een eeuw een belangrijke plaats hadden ingenomen in de onderwijswereld van onze stad. De geschiedenis van de Broeders van Liefde te Oostende is zeer nauw verbonden met de ontwikkeling van onze stad.

Uit persoonlijke nota's die ik rond 1935 verzamelde, aangevuld met gegevens geput uit een reeks artikelen verschenen in de Zeewacht (februari-mei 1937), tracht ik hier een korte schets te geven van het werk van de Broeders van Liefde te Oostende.

Jef KLAUSING.

HET BEGIN

Na de onafhankelijkheid van ons land was het met het onderwijs in onze stad zeer slecht gesteld. Eén paar betalende schooltjes, meer niet. Het toenmalige stadsbestuur, onder burgemeester Serruys, bekommerd om de opvoeding van de gehele jeugd, ook de werkmanskinderen, samen met Pastoor Slosse van de SS. Petrus en Pauluskerk (de enige parochiekerk te dien tijd te Oostende) drong aan bij de jonge congregatie der Broeders van Liefde (te Gent gesticht in 1807) om te Oostende eveneens het kosteloos onderwijs in te richten.

In 1837 begon Vader Ignatius, samen met drie broeders, met de eerste kosteloze school te Oostende.

Het stadsbestuur zou alle kosten dragen : meubilering van school en klooster, schoolbehoeften, gebouw, enz... De school werd ondergebracht in het gebouw dat vroeger als vrouwenklooster had gediend, tijdens het hollands bewind tot kazerne was ingericht en dat gelegen was op de hoek van de Kerkstraat en de Ooststraat met de voor-gevel in de Kerkstraat.

Het gebouw, eigendom van de staat, deed aanvankelijk tevens dienst als stedelijke tekenschool en wapenmagazijn voor de burgerwacht.

Het wapenmagazijn werd, ingevolge de opmerkingen der Broeders, naderhand naar een andere plaats overgebracht.

DE EERSTE SCHOOL

De school telde slechts drie klassen om te beginnen, in 1840 werd een vierde klas bijgevoegd waar het frans moest aangeleerd worden. Een vijfde broeder kwam de kloostergemeenschap vervoegen. De jaarlijkse tussenkomst van de stad voor het kosteloos onderwijs stegen hierdoor tot 3000 Fr. De schoolwet van 1842 liet toe dat de school aangenomen werd door de stad, wat dan ook gebeurde.

ZORG VOOR DEWEESJONGENS

Benevens het onderwijs, moesten de broeders ook de Oostendse weesjongens verzorgen : voedsel, kledij, onderkomen, onderwijs.

Hiervoor werd door de stad een dagelijkse vergoeding van 0,45 Fr per weesjongen besteed.

Deze jongens volgden samen met de andere leerlingen de lessen, in 1839 werd hiervoor een zesde broeder aangesteld, die evenwel geen vergoeding ontving.

De weesjongens bleven in het gesticht tot hun 21ste jaar, later tot bij de loting, van hun 13de jaar af moesten ze in de stad te werk gesteld worden om een stiel te leren. Drievierde van hun loon droegen ze af aan het gesticht voor voeding en onderkomen, één vierde werd op een spaarboekje geplaatst. Oudere wezen en andere kostgangers konden eveneens in het gesticht verblijven mits speciale overeenkomst met de broeders.

Er waren in die tijd een vijftal dergelijke kostgangers in het klooster.

SOCIALE

AKTIE

Einde 1842 werd de congregatie voor de mannen opgericht. Na het lof en de godsdienstige oefeningen in de kapel der broeders op zondagnamiddag was er gelegenheid tot spel en ontspanning tot rond negen uur 's avonds.

Een voorloper van de latere patronages en van de huidige jeugdclubs.

Door de broeders werd eveneens onder de voorname families der stad het Vincentiusgenootschap gesticht. Dit was in 1851. Benevens de zorg voor de armen van de stad, stichtte dit genootschap een zondagsschool voor de jongelingen die de dagschool niet meer konden volgen. Hetzelfde genootschap richtte, eveneens in het klooster, een militaire kring op met het doel de militairen van het garnizoen "zoveel mogelijk voor het zedenbederf te bewaren en van slechte huizen en herbergen af te houden". Elke avond, tussen zes en acht uur was voor hen gelegenheid tot ontspanning in het klooster.

Later werd een avondschool ingericht die aanvankelijk zeer veel bijval kende onder de volwassenen die geen dagschool meer konden bijwonen. Een groot aantal jongelingen, zelfs gehuwden en militairen volgden de lessen die iedere avond, behalve op zaterdag en zondag, tussen 5 $\frac{1}{2}$ en 7 $\frac{1}{2}$ werden gegeven. Na enkele jaren evenwel begon de ijver te verslappen en werd de avondschool opgeheven.

(vervolgt)

V O N D S T M E L D I N G

Opzoekingen in verband met de juiste ligging van de
oude SINT-CATHARINA kerk.

De verschillende beschreven bronnen met betrekking tot Oostende vermelden allen de Sint-Catharinakerk, maar geven in verband met de ligging weinig of geen gegevens.

Hiervoor komt men beter terecht bij enkele kaarten die de plaats ervan situeren nabij een belangrijke afbuiging van de Sint-Catharinakreek.

Een nog nauwkeuriger aanduiding kreeg ik door een artikel uit de "NIEUWEN OMMELOOPER VAN DEN POLDER VAN SINTE-CATHARINE GELEGEN BIJ DE STAD OOSTENDE, NIEUWE BEDYCKT ENDE BEVARST TEN JARE 1746" waarvan de tekst volgt :

De Cappelrye van d'eerste Misse in Oostende aen de oostsijde daer aen een lange smalle partye met een deel VAN WYLEN HET KERKHOF VAN S.CATHARINE op t' zuythende jegens Catherine-kreke hier in liggende streckende met de noorthende aan de Duyngracht jegens de slagen van de Duyn, groot IV.Gem.I.Lyn.XCII.Roed."

Deze lange "smalle partye" staat duidelijk aangegeven op de "CAERTE FIGURATIVE VAN DEN NIEUWEN BEDYCKTEN POLDER GHENAEMT DEN SINT-CATHARINEPOLDER GHELEGEN... "uit 1749.- Er hangt een exemplaar van deze kaart in het Heemkundig museum van De Plate.

Aan de hand van deze gegevens begon ik in het voorjaar van 1965, na toestemming hiervoor gekregen te hebben van de eigenaar, met enkele steekproeven rond de boerderij van Hamilton, waarvan me bijzonder de eigenaardige configuratie van Het terrein intrigeerde. Ik stootte vooral op aangevoerde grond en puin, waarschijnlijk door de Duitsers in 14-18 aangevuld.

In juni van hetzelfde jaar vertelde me een dame uit een buurt, die van mijn opzoekingen gehoord had, dat haar vader een vijftigtal jaren geleden in hun groetentuin een grafzerk had opgedolven. Hij had hem achteraf gebruikt als dorpel voor de achterpoort van het huis dat toendertijd zijn eigendom was. Naar haar zeggen was dat het huis nr 60 in de Dr. Verhaeghestraat.

Op 15 juni van hetzelfde jaar kreeg ik van de eigenaar van het huis toelating om in zijn hof enige opzoekingen te doen.

Deze opzoekingen werden na korte tijd met succes bekroond. Op een diepte van 30 cm. stootte ik op een effen harde oppervlakte, die na het opgraven een zeer goed bewaard stuk van een grafzerk bleek te zijn. De steen zat voor de helft onder een constructie, zodat ik enkel maar de vrije helft kon onderzoeken. De afmetingen van de steen waren ongeveer 2,20 m x 1,20 m x 0,15 m. Op het midden-deel kwam een in de steen gebeitelde geraamte voor terwijl het geheel omringd was door een brede boord waarin de volgende tekst te ontcijferen was :

A^c XIII III LXXXIII de ste dach in sporkele; SEPULTURE.

.../...

Ik nam een afdruk op papier van het bereikbare gedeelte van de steen en enige, zoals achteraf bleek, niet zo goed belichte foto's.

In de loop van de maand september kreeg ik weer toelating om in de onmiddellijke omgeving opzoeken te doen, waarbij ik dan uiteindelijk terecht kwam op de achterkoer van het huis nr. 56 in dezelfde straat.

Tot op 80 cm kwamen er enkel opvullingsgronden te voorschijn. Daarna begon er verband te komen in de snede, de daarop volgende grondlagen lagen georderd boven elkaar.

Tussen 80 cm en 1 m. diepte vond ik potscherven, een vijftal bewerkte arduinstukken van grafzerken, enkele nagels, restanten van sluitingen en stukken zand- en kalksteen.

Dieper dan een meter vond ik op elkaar geworpen skeletten. Op 1,30 m. stootte ik op een skelet dat waarschijnlijk in een normale begraafhouding lag, dwz; in gewone lighouding naar het oosten gericht.

Op een diepte van 1,50 m. stootte ik op een intact gebleven stuk bouwwerk bestaande uit moffen van 30 x 17 x 10 cm. Op twintig november vond ik iets verder nog een intact gebleven deel bouwwerk uit hetzelfde materiaal. Door bepaalde omstandigheden gedwongen was ik hier verplicht mijn opzoeken te stoppen. Ik heb alles op wens van de eigenaar intact gelaten en de gegraven gleuf dichtgeworpen.

Mijn opzoeken ter plaatse, de vermelding in de Ommeloper, de aanduiding op de Figuratieve Caert en de loop van de Sinte Catharinekreek in de onmiddellijke omgeving doen me vermoeden dat de Sint Catherinakerk met het erbij horende kerkhof gelegen moeten hebben in de sector begrensd door de HONORE BORGERSSTRAAT, de DR. VERHAEGHESTRAAT, de BROEDERLIJKHEIDSTRAAT en de GELIJKHEIDSTRAAT.

Naar men mij onlangs vertelde werd de hierboven besproken grafzerk achteraf uitgegraven en van de hand gedaan.

Gustaaf ROSSEEL
Vuurtorenwijk

OOSTENDE

TEKSTOVERNAME STEEDS TOEGELATEN, MITS BRONOPGAVE !
